

[K] **EEN CHARMANTE KAMELEON.
POPMUZIKANT DAAN STUYVEN**

Een kind dat zijn speelgoed snel beu raakt en voortdurend nieuwe impulsen nodig heeft – dat beeld blijft hangen wanneer je de veelkantige carrière van de Vlaamse popmuzikant Daan Stuyven (*1969) beschouwt. Een leek zou immers nooit vermoeden dat één en dezelfde man schuilgaat achter de elektro van ‘Swedish Designer Drugs’, de country van ‘Icon’, de rock van ‘Woods’, de pop van ‘The Player’ en de soundtracks bij films als *Verboden te zuchten* en *Meisje*.

Toch verliep Stuyvens carrière aanvankelijk haast stereotiep volgens het ‘handboek voor de beginnende muzikant’. Zo nam hij met zijn groep Citizen Kane eind jaren 1980 deel aan Humo’s Rock Rally (dé springplank naar roem voor Vlaamse popmuzikanten) en zette hij begin jaren 1990 de poort van het succes op een kier met bands als Volt en Running Cow. ‘Gasoline on Fire’ van die laatste groep was toen een radiohit. Maar Stuyven werkte zich pas echt in de kijker in 1996 met Dead Man

Daan Stuyven.

Ray, een avant-gardistische rockgroep die perfect aansloot bij de toenmalige Vlaamse muziekscene. Die was kort voordien, na jaren van verdienstelijk rondjes draaien in de schaduw van de kerktoren, definitief ontmaagd door de Antwerpse band dEUS, waarvan ex-gitarist Rudy Trouvé overigens Daans sparringpartner was bij Dead Man Ray.

In het licht van zijn latere ontwikkeling lijkt het een vergissing van Stuyven: wat deed deze popfanaat bij een grillig gezelschap als Dead Man Ray? Maar wie goed luisterde, hoorde heldere popmelodieën onder het gitaarlawaai en de verknipte computergeluiden. En ook de strakke vormgeving en de overduidelijke verwijzing naar popkitsch in het nummer 'Bee Gee' waren een teken aan de wand dat Stuyven meer wilde dan cultsucces. Een eerste poging om uit de alternatieve kringen te breken, deed hij nog met Dead Man Ray: in 1999 voorzag die groep de absurde komedie *De Ordonnans / Café zonder bier* uit 1962 van een nieuwe soundtrack. In dat project komen heel wat van Daan Stuyvens fascinaties samen – je kunt van daaruit zelfs lijnen trekken die zijn hele artistieke loopbaan doorkruisen.

Ten eerste: Daan Stuyven als man van het beeld. Niet alleen is hij een filmliefhebber en componeerde hij soundtracks bij verschillende films, waarvan een selectie is bijeengebracht op de cd *Cinema*. Zijn hoofdberoep was lange tijd vormgever. Die grafische achtergrond werkt door in zowat alles wat Stuyven doet, het duidelijkst in zijn zelf ontworpen cd-hoezen met de karakteristieke blokletters. Maar Daan maakt ook gestileerde beelden van zichzelf, van zijn muziek én van zijn teksten. Wat hij creëert, heeft altijd het voordeel van de duidelijkheid, de onmiddellijke herkenbaarheid. Ter illustratie: voor zowat elke nieuwe muzikale fase van zijn carrière bedenkt hij, als was hij een kameleon, een nieuwe look; op zijn soloplaten (uitgebracht onder zijn voornaam 'Daan') lijken veel van zijn hits een stijlloefening, een pastiche haast (bijvoorbeeld de elektrospielerei van 'Housewife'); en ook zijn teksten bulken van de bloemrijke beelden, zoals "*they liked the sting but not the cactus*" in 'Exes', over de vrouwen in zijn leven die nooit lang bij hem lijken te kunnen blijven.

Daans tweede grote fascinatie is Bobbejaan Schoepen (1925-2010), een merkwaardige figuur

die zijn status in Vlaanderen dankt aan een lange carrière in het variététheater, het circus, de film (onder meer het eerder vermelde *De Ordonnans*) én de zakenwereld, met het pretpark Bobbejaanland in de provincie Antwerpen als zijn bekendste realisatie. Wellicht is het Schoepens vereniging van artistiek en mercantiel talent, zijn gave om zijn verzinsels commercieel succesvol te maken, die Daan zo aanspreekt, want eigenlijk doet hij als soloartiest hetzelfde: gekke ideeën zo vormgeven dat een breed publiek ermee wegloopt.

Daans obsessie met Schoepen – hier en daar werd hij zelfs al Bobbejaan genoemd – bereikte haar hoogtepunt in 2007-2008, toen hij meewerkte aan de comebackplaat van Bobbejaan Schoepen en hij een populaire liedjeswedstrijd op de nationale televisie won met een cover van Schoepens evergreen ‘De lichtjes van de Schelde’.

Rond diezelfde tijd deed Daan een gooi naar het Eurovisiesongfestival, waar hij België wilde vertegenwoordigen. Veel meer dan een uit de hand gelopen grap was het niet. Maar met zijn steeds meer naar kitsch neigende songs en imago was hij op die hoogmis van de camp zeker niet uit de toon gevallen als enigszins louche maar charmante zanger. Het was ook een mooi hoogtepunt geweest van zijn obsessie met de sterk op beelden gerichte popcultuur en van zijn derde grote fascinatie: de *belgitude*. Dat is een artistieke attitude die zich keert tegen regionalisme (met name het Vlaams-nationalisme) en zich beroept op de traditie van onder meer de schilders James Ensor en René Magritte, de chansonnier Jacques Brel en de muzikant Toots Thielemans. Spot, ironie, het groteske, absurdisme, surrealisme en eigenzinnigheid gelden als typisch voor Belgische kunstuitingen. Daan toont zich een ware adept van deze belgitude, getuige zijn groteske en surreële teksten. We citeren uit één van zijn grootste hits, ‘Swedish Designer Drugs’:
“*Well it's hard to be strong / depending on northern refineries / how deep is your fjord / how shallow thy watery eyes / how could I recupe / surrounded by 95 dogmas / like a reindeer I'm struck by swedish designer drugs*”. Nog meer belgitude vind je in Daans deelnames aan de Belgavox-concerten, een initiatief ter bevordering van de “solidariteit, dialoog en respect tussen Vlamingen en Walen”. Daan neemt trouwens ook relatief veel Franstalige

nummers op, wat zeldzaam is voor een artiest uit Vlaanderen.

Spot en ironie zijn Daan evenmin vreemd. Zo prees hij in een krant ooit de *mitraille* (een typisch Brusselse snack waarbij zowel frieten met een sausje als een stuk gefrituurd vlees tussen een broodje wordt geserveerd) als voorbeeld van een “geslaagde vaderlandse cross-over”. Het is Daan ten voeten uit: waar geïnterviewde beroemdheden in de media doorgaans pronken met verfijnde gerechten en exquisite restaurants, looft hij dit culinaire gedrocht. Stuyven speelt graag met de verwachtingen van mensen, zet hen op het verkeerde been met muziek en uitspraken waarvan je wel vermoedt maar nooit zeker weet of ze ironisch zijn.

Dat spel is vermakelijk, maar soms ook vermoeiend. En Daan lijkt dat zelf ook te beseffen. Sinds kort is hij de veertig voorbij en laat hij de spelletjes met woord en beeld steeds meer achterwege. Je kon het horen op zijn cd *Manhay* uit 2009: weg zijn de camp en de verwijzingen naar ‘foute’ hits uit de jaren tachtig. In plaats daarvan krijg je relatief eenvoudige pop met een ambachtelijke toets. En een tekst als die van ‘Icon’ is ook niet mis te verstaan: “(…) *So don't try to be an icon / con the i inside of you / that picture you've been painting / doesn't look a thing like you (...)*.” Ook in interviews geeft Daan dat hij is veranderd: “Ik ben in het reine gekomen met mezelf: ik ben een onnozelaar, maar ik kan vrede nemen met mezelf”, zei hij eind 2010 in een Vlaamse krant.

Hoe die nieuwe Daan, zonder muzikale maskerales, zal klinken, daarvan krijg je een voorsproefje op zijn recentste cd, *Simple* uit 2010, waarop hij oude nummers in een nieuw jasje heeft gestopt. Zijn hit ‘Icon’ krijgt er een bewerking in het Frans, ‘La gueule du loup’. De oorspronkelijke, zelfkritische tekst is een ode aan de liefde geworden. “*Mais l'amour quand ça vous tombe, dessus ça fait l'effet d'une bombe*”. Het lijkt erop dat we van deze charmante kameleon het laatste, en het beste, nog niet hebben gehoord.

PIETER COUPE

www.daan.be